

Selvitys- ja lausuntopyyntö EOAK/7425/2023 Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan menettely

KH 29.01.2024 § 28
732/00.01.01.03/2023

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia pyytää selvityksiä ja lausuntoa Aulikki Imporannan tekemään kanteluun. Kantelun vireillepanija arvostelee kantelussaan Kemijärven kaupunginvaltuuston puheenjohtajan menettelyä hänen puheenvuorojensa rajoittamisessa kaupunginvaltuuston kokouksissa. Lisäksi kantelija kertoo, ettei kaupunki ole järjestänyt kuntalaisten kuulemisia kahteen vuoteen.

Apulaisoikeusasiamiehelle tulee toimittaa kantelun tutkimiseksi tarvittava selvitys kaupunginvaltuuston puheenjohtajalta ja antaa kaupungin lausunto asiassa 26.1.2024 mennessä. Lausunnon antamiselle on myönnetty lisääaikaa 31.1.2024 saakka. Selvityksessä pyydetään ottamaan kantaa, miten kaupunki on huolehtinut asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Liitteenä 2 on Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian selvitys- ja lausuntopyyntö.

Lausunto ja valtuuston puheenjohtajan selvitys **liitteenä 3**.

Valmistelija

Vt. kaupunginjohtaja Marjo Sääreä, 040 568 2130

Esittelijä

Vt. kaupunginjohtaja Sääreä Marjo Kemijärvi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä 3 olevan lausunnon.

Päätös

Merkittiin pöytäkirjaan, että Riitta Savukoski esteellisenä poistui kokouksesta eikä osallistunut asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon (HL 28.1 § kohta 1 asianosainen, kantelu koskee valtuuston puheenjohtaja Riitta Savukoskea).

Matti Torvinen esitti, että lausunto hyväksytään muilta osin, mutta ensimmäinen kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti:
"Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja on puuttunut tai keskeyttänyt valtuutettujen puheenvuoroja usein, kun puheenjohtaja on katsonut, että puheenvuorot eivät ole pysyneet käsiteltävässä asiassa tai ovat sisältäneet epäasiallisiksi koettuja piirteitä. Valtuuston puheenjohtajan toiminta on tarpeen ottaa tarkasteluun erityisesti valtuuston voimasuhteiden osalta. Valtuuston puheenjohtaja ei ole noudattanut valtuustossa olevia voimasuhteita. Oikeusasiamiehen edellytetään selvittävän, onko vallitsevan kuntalain säännösten ja parlamentarismien mukaista, että valtuuston puheenjohtaja, keskustelematta valtuuston kanssa sijoittaa valtuustossa toiseksi suurimman ryhmän toiseksi pienimmäksi ryhmien välisessä puhejärjestyksessä.

Kantelijan esittämää kantelijaan kohdistuvaa valtuuston puheenjohtajan mielivaltaista toimintaa on voinut olla havaittavissa. Oikeusasiamiehen toivotaan perehtyvän syksyn valtuuston istuntojen videokuvamateriaaliin ja erityisesti, kuinka joulukuun valtuuston talousarviokokouksessa valtuuston puheenjohtaja esti ja keskeytti kahden ensimmäisen ryhmän esitykset toistuvasti. Kaikkien muiden ryhmien osalta puheenjohtaja salli laajan aihepiirin ulkopuolisen esityksen. Oman valtuustoryhmän esityksen aikana, hän salli esittäjän loukkaavat vitsit puolueista siirtyneiden toiminnasta, vertaamalla niitä lapsensa kolmi- ja viisiloikkamenestyksiin. Puheenjohtaja myös salli esimerkiksi suurimman puolueen edustajan moittia ja loukata

muiden ryhmien edustajien toimintaa, asiaan liittymättömillä kommentteilla. Oikeusasiamiehen toivotaan antavan lausuntonsa valtuuston puheenjohtajan toimintaan analyttisen perehtymisen jälkeen." Ahti Majava kannatti Matti Torvisen tekemää muutosesitystä.

Paula Alatalo esitti asian palauttamista uudelleen valmisteluun. Keskustelun aikana ei tullut kannatusta Alatalon esitykseen. Esitys kannattamattomana raukesi.

Asian asiallinen käsittely jatkui.

Paula Alatalo esitti, että lausuntoa ei hyväksytä, vaan toteutetaan kantelussa todettujen sisältöalueiden arviointi, jonka yhteydessä kuullaan osapuolia.

Markku Harju pyysi työjärjestyspuheenvuoron ja totesi Alatalon tehneen uudelleen valmisteluun johtavan esityksen.

Paula Alatalon esitys kannattamattomana raukesi.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, totesi puheenjohtaja, että on tarpeen äänestää. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysmenettelyesityksen: Ne, jotka ovat pohjaehdotuksen takana vastaavat JAA ja ne, jotka ovat Matti Torvisen esityksen takana vastaavat EI. Äänestysmenettely hyväksyttiin.

JAA-äännet: Markku Harju, Kirsti Ojala, Teija Kerkelä ja Juhani Tapio.

EI-äännet: Ahti Majava ja Matti Torvinen

Tyhjää: Paula Alatalo

Kaupunginhallitus hyväksyi liitteenä 3. olevan lausunnon. Paula Alatalo jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Tiedoksi

Eduskunnan oikeusasiamies